

Handlingsplan för att stärka barns rättigheter i Hylte kommun

Antagen av kommunfullmäktige,

Ansvarig nämnd: Kultur- och folkhälsonämnden

Syfte och bakgrund

Våren 2021 genomfördes en nulägesanalys där samtliga kontor och enhetschefer gjorde en genomlysning av deras befintliga verksamheters kunskap om barnkonventionen och arbete med barnrätt. Nulägesanalysen resulterade sedan i den riktlinje som antogs av kommunfullmäktige 2023-06-13, § 62

Syftet med denna handlingsplan är att konkretisera och stärka hur Hylte kommun arbetar och kan arbeta vidare med riktlinjen för att stärka barns rättigheter.

Handlingsplanen bygger dels på de utvecklingsområden som framkommit av nulägesanalysen, kommunens befintliga barnrättsarbete och ska/kan ses som en komplettering till riktlinjen för att stärka barns rättigheter i Hylte kommun.

Vidare är bygger handlingsplanen på strategiska dokument såsom Agenda 2030, Vision 2040, FN:s barnkonvention och den nationella strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige från 2010.

Barnkonventionen antogs av FN år 1989, med syfte att säkra varje barns mänskliga rättigheter. Även om Sverige var ett av de länder som har ratificerat konventionen, har det funnits brister i praxis och lagstiftning. Därför beslutade riksdagen att barnkonventionen är lag i Sverige från och med den 1 januari 2020.

följer den nationella strategin för barnrättsarbete i Sverige. Dessa nio principer är:

1. All lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen.
2. Barnets fysiska och psykiska integritet ska respekteras i alla sammanhang.
3. Barn ska ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.
4. Barn ska få kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken.
5. Föräldrar ska få kunskap om barnets rättigheter och erbjudas stöd i sitt föräldraskap.
6. Beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap i berörda verksamheter.
7. Aktörer inom olika verksamheter som rör barn ska stärka barnets rättigheter genom samverkan
8. Aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn.
9. Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv

Mål och delmål

Det övergripande målet är ge förutsättningar för verksamheter i kommunen att kunna följa den antagna riktlinjen och ge riktning i hur man kan bedriva ett strategiskt och långsiktigt barnrättsarbete samt att stärka barns möjligheter att vara delaktiga i frågor som berör dem.

Handlingsplanen är uppdelad i tre delmål:

1. Ökad kunskap i organisationen kring barnkonventionen och dess tillämpning
2. Det finns ett tydligt barnrättsperspektiv i beslut som fattas
3. Barn har kunskap om sina rättigheter

Delmål 1: Ökad kunskap i organisationen kring barnkonventionen och dess tillämpning

1.1 Barnkonventionen är väl förankrad hos politiker och medarbetare i Hylte kommun

En förutsättning för att införliva barnkonventionens principer i den kommunala verksamheten är att det finns kunskap om rättigheterna samt hur dessa praktiskt kan tillämpas i det dagliga arbetet. Förtroendevalda och medarbetare som arbetar direkt eller indirekt med barn ska ha genomgått en grundutbildning om barnets rättigheter och vad dessa innebär i praktiken. Utbildning och kompetensutveckling om barnkonventionen och barnrättsfrågor ska kontinuerligt erbjudas.

1.2 Barnrättskompetens

I Hylte kommun finns personer med god kompetens och kan fungera som rådgivning i barnrättsfrågor. Vid behov kan nyckelpersoner samordna träffar för att diskutera barnrättsfrågor i aktuella fall, vara behjälplig vid barnkonsekvensanalys och hjälpa till i det strategiska barnrättsarbetet i verksamheten.

Delmål 2: Det finns ett tydligt barnrättsperspektiv i beslut som fattas

2.1 Kunskap om barn och ungas levnadsvillkor

Hylte kommun använder kunskap och statistik om barns uppväxtvillkor som underlag för verksamhetsutveckling, prioriteringar och beslut. Lokal uppföljning av ungdomspolitik (LUPP), trygghetsenkäter är exempel på underlag som kan användas.

2.2 Barnkonsekvensanalys görs i ärenden som berör barn och unga

För att säkerställa att barns bästa tillgodoses samt att barns rättigheter beaktas, ska en bedömning göras inför de beslut som berör målgruppen. Ärenden som berör barn och som går till nämnd för beslut ska redogöra för hur barns rättigheter säkerställts i ärendet med hjälp av en barnkonsekvensanalys.

Mall för barnkonsekvensanalys (BKA) finns samt mall för enklare prövning och barnchecklista finns som hjälpmedel. Utbildning i hur en barnkonsekvensanalys ska/kan göras bör erbjudas de tjänstepersoner som hanterar dessa ärenden.

2.3 Barn och ungas delaktighet

Vuxna ska bjuda in barn och unga till olika mötesformer och dialog med beslutsfattare för att öka delaktigheten och öka möjligheten till inflytande i olika frågor som rör barn och unga. Dialog med barn och unga kan utgöra en del av underlaget för träffsäkrare beslut. Elevråd ger möjlighet till delaktighet och inflytande i utbildning.

Delmål 3: Vuxna och barn har kunskap om barns rättigheter

3.1: Barn ska få kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken

För att barnets rättigheter ska tillgodoses behöver barn ha kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken. Barn har rätt att få information om sina rättigheter anpassat utifrån sin ålder och mognad. Samtliga verksamheter ska inom sina områden tillhandahålla anpassad information till barn om deras rättigheter och hur rättigheterna kan tillgodoses. Detta gäller såväl i enskilda ärenden som i frågor där barn som kollektiv är berörda.

3:2 Föräldrar ska ha kunskap om sina barns rättigheter och hur de kan få stöd i sitt föräldraskap

Föräldrar, vårdnadshavare och andra vuxna kan få kunskap om barnets rättigheter och ges information om hur de kan få stöd i sitt föräldraskap. Trygga vuxna för trygga barn i Hylte kommun är ett team med olika professioner som erbjuder kunskap om barn och unga kopplat till barnkonventionen, aktuella trender i samhället kopplat till risk- och skyddsfaktorer. TV (trygga vuxna) samverkar med flera av kommunens verksamheter för att stärka kompetensen kring barn och unga.

Definitioner

Barn	Personer 0–18 år
Barnperspektiv	Barnperspektiv innebär att en vuxen så långt som möjligt sätter sig in i ett barns situation och försöker se till barnets bästa. Det handlar också om att göra sitt bästa för att förstå och respektera barns erfarenheter, upplevelser, uppfattningar och handlingar.
Barnrättsperspektiv	Att vid varje beslut eller åtgärd som rör barn beakta, att dess rättigheter tas tillvara som barnets bästa, likvärdighetsprincipen, barnet synpunkter, barnets rätt att leva och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och behov, barnets intresse på kort och lång sikt och att tillräckliga resurser avsätts.
Barnets perspektiv	Barnets perspektiv är det enskilda barnets åsikter, tankar och föreställningar om sin livssituation och de sammanhang hen befinner sig i. Barnets perspektiv innebär att barnet självt blir lyssnat på och att det utifrån ålder och mognad ges möjlighet att få bidra med sina erfarenheter, synpunkter och förslag. Om det av speciella skäl inte är möjligt att göra detta, är det viktigt att hämta barnets åsikter i efterhand.
Barnkonsekvensanalys	En metod att bedöma ett enskilt barns bästa, en grupp barns bästa eller barn bästa i allmänhet med utgångspunkt i en specifik åtgärd eller frågeställning. Syftet med en barnkonsekvensanalys är att få ett allsidigt beslutsunderlag.

Checklista inför beslut

Barnkonventionen - handledning inför beslut

Handledningen är tänkt att fungera som ett stöd vid handläggning av ärenden inför beslut och vid andra prövningar av barnets bästa.

Att tänka på innan beslut fattas:

- Berörs barn av beslutet? Om du svarar JA ta då även ställning till nedanstående frågor:
- Innebär beslutet att barnets bästa sätts i främsta rummet?
- Tillgodoses barnets rätt till utveckling genom beslutet?
- Har barn getts möjlighet att uttrycka sin åsikt och har deras åsikt beaktats?
- Har du analyserat vilka barn som kan diskrimineras på grund av beslutet?

FN:s barnkonvention innehåller fyra grundprinciper som ska beaktas inför beslut

Barnkonventionen har 54 artiklar som beskriver vilka rättigheter som barn har. Fyra av dessa artiklar är vägledande för hur hela konventionen ska tolkas.

Barnkonventionens grundprinciper

Artikel 2) Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 12) Alla barn har rätt att uttrycka sin åsikt.

Artikel 3) Vid alla åtgärder som rör barn... ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6) Alla barn har rätt till liv och utveckling